

מعرض «قط الشوارع» يمثل فصلًا زمنيًا يُربي على خمسة وعشرين سنة من أعمال الفنان فريد أبو شقرة، ويشكّل تلخيصًا مرحليًا لجسد أعماله الوافرة. يركز هذا المعرض على الأعمال ثنائية الأبعاد، منذ أواخر ثمانينيات القرن الماضي، عندما أنهى فريد دراسته في مدرسة الرسم «كاليشر» في تل أبيب، وحتى الفترة الأخيرة، مع سلسلة لوحات المناظر المُطرزة، التي تعرض هنا لأول مرة.

تغطي هذه الأعمال تشكيلة من التقنيات المختلفة: الرسم بألوان الأكريليك والألوان المائية، النقش الغائر، التقيب بالإبرة، الطلاء بالتربة، التطريز بخيوط ملونة والكولاج. على مر السنين طوّر فريد لغته الشخصية التي يزواج من خلالها بين التصويرات اليومية والزخرفة الشرقية الفلسطينية، ويرسم سردًا يجمع بين المنظر المحلي ومؤشرات فن الخط. يلامس فريد الهوية الفلسطينية التقليدية المعاصرة، وكذلك نقاط التقائها مع الثقافة والواقع الإسرائيليين. في مجموعات الأعمال الجديدة «مناظر مطرزة» و«سماء مطرزة» علم فريد نفسه تطريز النماذج الفلسطينية التقليدية ودمجها مع تصويرات المناظر الريفية أو مع السماء الداكنة التي يضيئها تفجير هائل.

المجموعة الأكبر المشاركة في هذا المعرض هي مجموعة القطط، والتي ترافق فريد منذ بداية طريقه الفني وما زالت تثري أعماله حتى اليوم. القط في أعمال فريد هو تصوير أيقوني، يمثل مبدأ شخصيًا قوميًا وكونيًا في الوقت نفسه، بدءًا من التوصيف الساخر لقط صغير شقي في أعماله السابقة وحتى القط المتأهب، الذي يرفع أقدامه ويجري هاربًا في أعماله الأخيرة. ففي هذا القط حيوية وحشية متملصة، يمكن أن نلاحظ فيها صدى لهوية فلسطينية إسرائيلية، تقبع في الساحات الخلفية للحيز الإسرائيلي وتمارس هناك أسلوب حياة البقاء غير الهادئ، والذي يتنقل نحو الداخل والخارج بالتناوب.

مجموعة المناظر الطبيعية – حقول السنابل أو التلال المنخفضة، التي ترتدي العشب – ترتبط بمناظر وادي عارة ومرج ابن عامر، المناظر التي انطبعت في ذاكرة فريد منذ فترة الطفولة، وفوقها يخلق دائمًا سربًا من الطائرات المقاتلة المحملة بالأسلحة، والتي تخدش هدوء المناظر وتُقحم فيه عنصرًا من القوة والعنف. مناظر مشابهة تظهر إلى جانب طوابع بريديّة رسمية إسرائيلية ومغلقات اليوم الأول للإصدار، تشكل التقاء يدعو إلى التفكير في الموتيف المرسوم بين القيم القومية المتمثلة في الطوابع. في أعمال التراب، المبنية على عملية التغطية والطلاء في تراب من مواقع مختلفة، يطرح فريد تصويرات الأسلحة ويعوم كتابات، ربما ناهضة وربما مقبورة: WAR IS OVER.

علاوة على ذلك، يشمل المعرض أعمالاً هي تكريم شخصي من فريد لابن عمه الرسام المرحوم عاصم أبو شقرة (1961-1990)، الذي كان شريكًا وصديقًا ومصدر إلهام.

طالي تميم

התערוכה "חתול רחוב" מייצגת פרק זמן של למי עלה מעשרים וחמש שנים ביצירתו של האמן פריד אבו שקרה, ומהווה סיכום-ביניים לגוף עבודות עשיר. התערוכה מתמקדת בעבודות בדו-ממד, החל משנות ה-80 המאוחרות, עם סיום לימודיו של פריד בבית ספר לציור "קאלישר" בתל אביב, ועד ממש לאחרונה, עם סדרת הנופים הרקומים, המוצגת כאן לראשונה.

העבודות בתערוכה פורשות מגוון של טכניקות: ציור בצבעי אקריליק ובצבעי מים, תחריט, חירור במחט, ציפוי באדמה, רקמה בחוטים צבעוניים וקולאז'. במהלך השנים פיתח פריד שפה אישית שבה הוא מפגיש דימויים יומיומיים עם אורנמנטיקה מזרחית-פלסטית נית, ומייצר נרטיב משולב של נוף מקומי עם סממנים קליגרפיים. הוא נוגע בזהות הפלסטינית המסורתית והעכשווית, כמו גם בנקודות המפגש שלה עם התרבות והמציאות הישראלית. בסדרות החדשות - "נופים רקומים" ו"שמיים רקומים" - לימד עצמו פריד לרקום דגמים פלסטיניים מסורתיים ושילב אותם עם דימוי של נופים חקלאיים או של שמיים חשוכים מוארים בפיצוץ עז.

הסדרה הגדולה ביותר המוצגת בתערוכה היא סדרת החתולים, שמלווה את פריד מראשית דרכו כאמן וממשיכה להפרות אותו גם היום. החתול בעבודתו הוא דימוי איקוני, המייצג עיקרון אישי לאומי ואוניברסלי סלי בו בזמן, החל מתיאור הומוריסטי של חתול צעיר ומיוחס בעבודות המוקדמות ועד חתול דרוך, שנושא את רגליו ורץ, בורח, בעבודות המאוחרות. יש בו חיוניות פרועה וחמקנית, שניתן לראות בה הד לזהות הפלסטינית-ישראלית, הממוקמת בחצרות האחוריות של המרחב הישראלי ומנהלת משם אורח חיים שרדני ולא-שקט, שמדלג פנימה והחוצה, לסירוגין.

סדרת הנופים - שדות שיבולים או גבעות נמוכות, עטויות עשב - קשורה לנופי ואדי ערה ועמק יזרעאל, נופים שנשמעו בזיכרונו של פריד מתקופת ילדותו. מעליהם מרחף תמיד להק של מטוסי קרב ממושים, המפר את שלווה הנוף ומחדיר יסוד של כוח ואלמות. נופים דומים מופיעים גם לצד בולי ישראל ומעטפות רשמיות של יום ההופעה, ונוצר מפגש מעורר מחשבה בין המוטיב המצויר לבין הערכים הלאומיים המיוצגים בבולים. בעבודות האדמה, הבנויות על תהליך של ציפוי באדמות מאתרים שונים, מציג פריד כלי נשק קבורים (בקנה מידה של צעצוע) ומסמן כתובת, ספק צפה ועולה, ספק שוקעת באדמה: WAR IS OVER.

מקום מיוחד בתערוכה מוקדש למחווה אישית של פריד לבן דודו הצייר עאסם אבו שקרה (1961 - 1990), שהיה לו שותף, חבר ומקור השראה.

טלי תמיר

Alley Cat is a mid-life retrospective of the Artist Farid Abu-Shakra, which sums up more than 25 years of rich creativity. The exhibition focuses on two-dimensional works, starting from the late 1980s, when Farid completed his art studies at Tel Aviv's "Kalischer" School of Painting, and until quite recently, with his latest series of embroidered landscapes, shown here for the first time.

The displayed works reveal a variety of techniques: acrylic and aquarelle; engraving; decorated perforation; covering over in earth; embroidering with colored threads, and collage. Farid has developed a unique language, which he uses to juxtapose daily images with Oriental-Palestinian ornamentation, to create a joint narrative of local vistas and calligraphic elements. He treats of Palestinian identity, both traditional and contemporary, as well as its point of intersection with Israeli culture and reality.

For his new series, "Embroidered Landscapes" and "Embroidered Skies," Farid taught himself to embroider Palestinian embroidery patterns, which he incorporated into images of local agricultural landscapes, or of dark skies illuminated by a fierce blast.

The largest series on show is Cats, a motif that accompanies Farid from his early stages and continues to inspire him today. Farid's cat is an iconic image, representing a principle that is personal, national and universal at the same time. Starting from the humoristic depiction of a young, horny cat, it was developed in later paintings into the alert, fleeing cat, its feet flung in the air. This cat has a wild, stealthy vitality, which can be viewed as an echo of Palestinian-Israeli identity, located in the backyards of Israeli society, living a life of unrest, which leaps inwards and retreat backwards in turns.

The series of landscapes – fields of grain stalks or low hills covered in grass – are connected to the landscapes of Wadi Ara and the Jezreel Valley, vistas imbued in Farid's childhood memory. Above them, a squadron of armed fighter jets constantly hovers, disrupting the serenity of the landscape and introducing an element of power and violence. Similar landscapes also appear alongside Israeli postage stamps and official first-day covers, to create thought-provoking juxtapositions between the motif drawn by the artist and the national values represented on the stamps. In the earth works, based on a process of using earth from various locations as coating, Farid uses toy-sized weapons, along with one inscription – half-rising, half-buried in the ground - "War is Over."

A special place in the exhibition is dedicated as a personal homage to the memory of Farid's cousin, Painter Asim Abu Shakra (1961-1990), who was his colleague, friend and source of inspiration.

Tali Tamir